

EGYHÁZI MŰVELTSÉG A RÉGI MAGYARORSZÁGON
Tudományos konferencia, Pécs, 2009. május 20-23.

Tisztelt Munkatársunk!

Az MTA Irodalomtudományi Intézetének Reneszánsz Osztálya, a Pécsi Tudományegyetem BTK Klasszikus Irodalomtörténeti és Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszéke, valamint az MTA-OSZK Res Libraria Hungariae-Fragmenta Codicum kutatócsoport, az egyetemek régi magyar irodalmat oktató tanszékeivel és egyházi intézményekkel közösen rendezi szokásos évi konferenciáját. A tanácskozást Egyházi műveltség a régi Magyarországon címmel 2009. május 20-23. között Pécsen tartjuk.

2009-ben ezeréves a Pécsi Püspökség. A nagyjelentőségű évforduló megünneplése, valamint régi terveink megvalósítása érdekében a konferencia a medievisztikai kutatások legújabb eredményeinek bemutatása és hasznosítása, illetve időhatárainak kiterjesztése jegyében az egyházi műveltség témáját helyezi munkájának középpontjába. A találkozó szokás szerint interdiszciplináris, a középkori kultúrának minél több oldalával foglalkozunk, beleértve a hatás- és befogadástörténetet is.

A konferencia tervezett helyszíne a PTE BTK Vargha Damján Konferenciaterme (Pécs, Ifjúság u. 6.), időpontja 2009. május 20-23.

A konferencia tervezett témakörei:

- A Pécsi Püspökség középkori emlékeinek magyarországi és európai kapcsolatai. E téma keretében a Püspökség területén az ókeresztény emlékek korától a középkor végéig keletkezett és fennmaradt köztörténeti, irodalmi, művészeti emlékekkel kapcsolatos kérdések tárgyalása történhet hazai és európai kontextusban.
- Teológia és prédikáció. A téma tárgyalása során azon folyamat vizsgálata történik, amelynek során a teológiai összefoglalások jegyzetekkel s mutatókkal ellátott kézikönyvvé válnak, s ekképpen a latin- és népnyelvű prédikációskötetek forrásaivá lesznek.
- A liturgia mint a kultúra kerete. A szertartások szerepe a mindennapi élet beosztásában, a szertartásiirodalom, a liturgikus zene és a verselés kapcsolata, a liturgikus dráma. Az egyházi év és a mindennapi élet.
- „A magyar nyelv a latinság iskolájában.” A cím Tarnai Andor meghatározó monográfiájából származik, a téma azt a folyamatot vizsgálja, amely során a latin írástudás mesterségbeli hagyománya és a népnyelven beszélő laikus közönség igénye létrehozza és kibontakoztatja a magyar nyelvű írásművészetet. A kiemelkedő jelentőségű magyar nyelvű írásos emlékek problémái a kezdetektől a kolostori irodalom végéig.
- Egyház és iskola. A világi egyház és a szerzetesrendek iskolatípusai, a hazai iskoláztatás és az egyetemjárás szerepe a középkori műveltségben.
- Egyház és történetírás. A téma egyrészt a középkorban művelt egyházi történetírás kulturális szerepét foglalja magába, másrészt az olyan új- és legújabb kori egyházi történetírók munkásságát, mint Koller József, Ipolyi Arnold vagy Fraknoi Vilmos.
- Írásművészet és hivatali munka. A világi kormányzásban használt írásbeliség mintakönyvei, a hivatali írásbeliség műfajai mint művelődéstörténeti források.
- A középkori műfajok továbbélése és átalakulása a kora újkorban.
- A politikai irodalom középkori hagyománya. Az egyházi és a világi hatalom kapcsolatrendszerének változásai.
- A középkor vallási mozgalmi, eretnekmozgalmak, az inkvizíció problémái.
- Dél-Magyarország, a pécsi püspökség és a kalocsa-bácsi érsekség szerepe a magyarországi humanizmus terjesztésében. Az egyházi műveltség és az olasz-horvát-bosnyák-magyar kapcsolatok.
- Kiemelkedő egyházi személyek a középkorban és a reneszánszban (például Vitéz János, Janus Pannonius, Szatmári György).

Az előadásra jelentkezőktől rövid, legfeljebb fél oldalnyi szinopszist kérünk. Az előadások időkerete húsz perc, ez felolvasószöveg esetén szünetek nélkül 12-13 000 leütésnek felel meg. Az ezen túli mondanivalót

mellékletekkel, diavetítéssel, s más efféle emberbaráti megoldásokkal lehet az előadásba foglalni. Nagy számú jelentkezés esetén előfordulhat, hogy a doktorandusz kollégákat arra fogjuk kérni, hogy mondanivalójukat rövidebben, tíz-tizenöt percben foglalják össze. A jelentkezéseket és a szinopszisokat 2009. február végéig kérjük eljuttatni az alábbi e-mail címre: Jankovits László, janko@btk.pte.hu, vagy papíron Sántha Teréznek az Intézet postacímére (1118 Budapest, Ménesi út 11–13.). A konferencia résztvevőitől az előző évek gyakorlatának megfelelően 1.500 forint (egyetemi hallgatóknak és doktoranduszoknak 500 forint) részvételi díjat fogunk kérni, ennek befizetésére a regisztrációkor kerül sor. A szállást illető információkról, valamint az egyéb gyakorlati tudnivalókról 2. sz. körlevelünkben tájékoztatunk.

Üdvözlettel,

a Szervezőbizottság

Budapest–Pécs, 2009. január 14.